

HRVATSKI *glasnik*

XXXVI. godina, 6. broj

5. veljače 2026.

cijena 300 Ft

Regionalni barčanski Hrvatski bal

FOTO: BRANKA PAVIĆ BLAŽETIN

12. stranica

30. Forum hrvatske nacionalne manjine
4. i 5. stranica

„Lakomac” u Kalači

6. stranica

Hrvatski kalendar 2026.

10. stranica

Godišnja potpora bez većih promjena, s jednom novinom i povišenim iznosima

Nakon višegodišnjih stalnih promjena uvjeti financiranja mjesnih i područnih te državnih narodnosnih samouprava iz državnog proračuna ustaljeni su 2018. godine. Uvjeti i okvirni iznosi umjesto Vladinom uredbom otada se reguliraju „Prilogom broj 9. Zakona o državnim proračunu Mađarske“. Potpora mjesnim i područnim samoupravama sastoji se od diferencirane operativne potpore i potpore za obavljanje/obavljene javne zadaće. Nekoliko godina nije bilo bitnih promjena u uvjetima dodjele ni u iznosu, ali je olakšan obračun. Operativna potpora mjesnim i područnim narodnosnim samoupravama iz državnog proračuna dodjeljuje se diferencirano prema podatcima iz popisa pučanstva 2022. godine. Nažalost, kad je u pitanju operativna potpora, i nadalje ostaje jedna neproporcionalnost u financiranju mjesnih i područnih samouprava. Naime, područne narodnosne samouprave u županijama gdje je broj mjesnih samouprava manji od 20 dobivaju jednak iznos (1 352 000 forinti) kao i mjesne narodnosne samouprave u naseljima gdje je prema podatcima iz posljednjeg popisa pučanstva više od 50 pripadnika određene narodnosti. Potkraj siječnja objavljen je iznos operativne potpore za mjesne i područne (županijske) narodnosne samouprave u 2026. godini. Na temelju Priloga broj 9. Zakona o državnim proračunu Mađarske za 2026. godinu osnovni iznos operativne potpore povišen je s dosadašnjih 520 000 na 676 000 forinti. Uvedena je i jedna novina: operativna potpora mjesnim ili područnim samoupravama gdje mjesna ili područna narodnosna samouprava ili udruženje narodnosnih samouprava uzdržavaju narodnosnu javnu obrazovnu ustanovu iznosi 4 056 000 forinti. Povišeni iznosi više su nego potrebni jer su proteklih godina porasli troškovi, pogotovo nekih uslužnih djelatnosti. Među njima su troškovi prijevoza i usluga kao što su angažiranje orkestara, što je umnogome otežalo rad narodnosnih samouprava. Vjerujemo da će narodnosne samouprave povišenim iznosima znati gospodariti na pravi način i da će to rezultirati uspješnijim aktivnostima. Pitanje je samo što su prioriteti i bitne stvari za mjesne i područne zajednice. Bila bi poželjna i bolja suradnja radi usklađivanja zajedničkih ciljeva.

S. B.

GLASNIKOV TJEDAN

„Tim preuzimanjem mađarski MOL postaje snažan regionalni energetska igrač s utjecajem u četirima zemljama – Mađarskoj, Slovačkoj, Hrvatskoj i Srbiji. Time dobiva i golemu maloprodajnu mrežu te gotovo monopolističku poziciju u proizvodnji i trgovini naftnim derivatima u regiji.“

Iz MOL Grupe 19. siječnja izvijestili su da su potpisali obvezujući sporazum o glavnim odredbama s ruskim Gazprom Nefrom o preuzimanju njegova udjela od 56,15 posto u Naftnoj industriji Srbije (NIS). Sporazum uključuje dobivanje potrebnih regulatornih odobrenja, a ugovor o kupoprodaji trebao bi biti potpisan do kraja ožujka. Nakon višemjesečnih sankcija američke administracije i pregovora o budućoj vlasničkoj strukturi NIS je tako dobio novog većinskog vlasnika.

Tim preuzimanjem mađarski MOL postaje snažan regionalni energetska igrač s utjecajem u četirima zemljama – Mađarskoj, Slovačkoj, Hrvatskoj i Srbiji. Time dobiva i golemu maloprodajnu mrežu te gotovo monopolističku poziciju u proizvodnji i trgovini naftnim derivatima u regiji. Srbija i Mađarska istodobno grade naftovod koji će se povezati s mađarskim dijelom naftovoda Družba, a paralelno se planira i produktovod namijenjen transportu naftnih derivata iz MOL-ove Dunavske rafinerije.

U srpskoj javnosti postojala je bojazan od „hrvatskog scenarija“, odnosno zatvaranja rafinerije kakvo se dogodilo s INA-inom rafinerijom u Sisku, dok rafinerija u Rijeci još nije ponovno pokrenuta nakon remonta. Međutim, MOL se obvezao da neće zatvoriti Rafineriju nafte Pančevo, nego da će zadržati trenutačnu razinu proizvodnje te je po potrebi i povećavati.

„Kao pouzdan regionalni energetska dobavljač želimo pridonijeti razvoju srednje i jugoistočne Europe. Energetska suverenitet zemalja bez izlaza na more zahtijeva suradnju snažnih lokalnih rafinerija koje posluju predvidljivo i uspješno uz uključivanje jakih partnera. Stoga MOL Grupa pregovara s ADNOC-om, nacionalnom naftnom kompanijom Ujedinjenih Arapskih Emirata, o ulasku u vlasništvo

NIS-a kao manjinski dioničar i uz zadržavanje većinskog vlasništva i kontrole od strane MOL-a. Spremnimo smo za taj zadatak i nastaviti ćemo razgovore s našim partnerima“, izjavio je Zsolt Hernadi, predsjednik i glavni izvršni direktor MOL Grupe.

Rafinerija u Pančevu, s kapacitetom prerade od gotovo 4,8 milijuna tona godišnje, proizvodi uglavnom dizelska i benzinska goriva Euro 5 kvalitete u skladu s europskim standardima, ukapljeni naftni plin, petrokemijske proizvode, loživo ulje, bitumen i druge naftne derivate. Tvrtka upravlja s gotovo 400 benzinskih postaja u Srbiji, Rumunjskoj i Bosni i Hercegovini, pa ta transakcija dodatno jača MOL-ovu strategiju usmjerenu na krajnje potrošače. NIS ima i bitan portfelj u području istraživanja i proizvodnje te posjeduje dozvole za istraživanje u Rumunjskoj i Bosni i Hercegovini.

Upitan tjedan dana prije, ministar gospodarstva Republike Hrvatske izjavio je da ne očekuje kako bi MOL-ovo preuzimanje NIS-a moglo negativno utjecati na poslovanje s hrvatskim Janaфом. Janaf je 13. siječnja ponovno počeo s transportom nafte prema Naftnoj industriji Srbije nakon što su američke vlasti produljile operativnu licencu toj kompaniji dok traju pregovori o kupnji ruskog udjela u NIS-u. Janaf je, slijedeći odluku Ureda američkog ministarstva financija za kontrolu inozemne imovine (OFAC), prekinuo isporuku nafte pančevačkoj rafineriji 9. listopada, kad je počela puna primjena američkih sankcija. Američka administracija izdala je licenciju za nastavak transporta nafte NIS-u do 23. siječnja.

Tim preuzimanjem mađarski MOL postaje snažan regionalni energetska igrač te dobiva golemu maloprodajnu mrežu i gotovo monopolističku poziciju u proizvodnji i trgovini naftnim derivatima u regiji.

Branka Pavić Blažetin

Čitajte i širite Hrvatski glasnik, tjednik Hrvata u Mađarskoj!

Orkestru „Čabar” Nagrada „Za narodnosti Grada Baje” Četiri desetljeća čuvari glazbene baštine bunjevačkih Hrvata

Već tradicionalno na svečanoj sjednici Skupštine, potkraj prošle godine uoči božićnih blagdana, uručena su javna priznanja Samouprave Grada Baje. Nagrada „Za narodnosti Grada Baje” uz povelju i plaketu za 2025. godinu dodijeljena je bajskom Orkestru „Čabar” za očuvanje kulturne i glazbene baštine bunjevačkih Hrvata te za zastupanje multikulturnih vrijednosti grada Baje.

„Skupština Samouprave Grada Baje kao priznanje za istaknuto i prepoznatljivo djelovanje u očuvanju i predstavljanju kulture, glazbene baštine i autentične tradicije bunjevačkih Hrvata u Baji tijekom gotovo četiri desetljeća te za njegovu iznimnu i jedinstvenu ulogu u njegovanju i održavanju odnosa s matičnom domovinom, zastupanju multikulturnih vrijednosti grada, koheziji zajednice i podupiranju nadarenih mladih glazbenika Nagradu 'Za narodnosti Grada Baje' dodjeljuje Orkestru 'Čabar', stoji u obrazloženju.

„Već i u trenutku svojega nastajanja Orkestar 'Čabar' bio je punoljetan. Ipak, za ovih dvadeset godina uspio je sačuvati onu dječju radost i razigranost koja krase dobru glazbu. Upravo ta radost i razigranost, veselo raspoloženje, koje su uspjeli predati nama koji ih slušamo, očuvala ih je zajedno sve ovo vrijeme”, kazala je uz ostalo ravnateljica gradskog muzeja Zsuzsa Merk Kelemen 2006. godine u povodu 20. obljetnice rada orkestra otvarajući prigodnu izložbu fotografija i dokumenata u Vancaškom prosvjetnom središtu. Kako je dodala, izložba je ista priča o radosti i veselju koju nam pruža glazba i Orkestar „Čabar”. Tom prigodom prikazan je i kratak videozapis iz 1999. i 2000. godine koji nam je Čabar prikazao kao orkestar koji zna zagrijati okupljene u bilo koje vrijeme i na bilo kojem mjestu.

Podsjetimo da su prije gotovo četiri desetljeća (1986.), na zamolbu tadašnjeg ravnatelja, studenti na Visokoj učiteljskoj školi u Baji Jakab Tiszai, Róbert Müller i Antun Guban utemeljili orkestar za školske priredbe i zabave. Prvi nastup imali su u Aljmašu, a poslije su redovito nastupali, svirali razne zabave i sudjelovali u prigodnim programima. Njih trojica činili su jezgru Orkestra „Čabar”, kojemu su se 1996. godine priključili Miklós Páti, Beáta Csáki i Ferenc Döbrönte.

U prvih 25 godina kroz orkestar je prošlo 15 članova uz sedam stalnih (među kojima i trojica osnivača). Članovi orkestra bili su Jakab Tiszai (harmonika), Róbert Müller (frula, klarinet), Antun Guban (brač), Attila Lógó (bega), Szilvia Farkas-Bán (violina), Attila Csurai (prim) i Ádám Szabó (basprim). Iako su pripadnici raznih narodnosti, člano-

Članovi Orkestra „Čabar” s bajskom gradonačelnicom i njezinim zamjenicima nakon gradske svečanosti

ve orkestra povezuje posebna ljubav prema hrvatskim i drugim južnoslavenskim glazbenim tradicijama. Najvažnijim smatraju to da sve što rade i sve što sviraju rade iz čiste ljubavi. Dodajmo da gotovo nijedna gradska priredba ne može proći bez njihova nastupa, a vrlo rado odazivaju se na sve pozive te sviraju na raznim priredbama, prelima, zabavama, prate kulturno-umjetnička društva i školske folklorne skupine.

Od 2000. godine djeluju kao Udruga „Čabar” s ciljem očuvanja, istraživanja, sakupljanja i promicanja narodne baštine, prije svega glazbene kulture bunjevačkih Hrvata. Na priredbama nastoje predstaviti tradicije bunjevačkih Hrvata, ali rado izvode i makedonske i srpske melodije. Redovito sviraju na godišnjim zabavama bunjevačkih Hrvata, na Velikom prelu u Baji, Bunjevačkom prelu na Vancagi i u Sentivanu. Krajem devedesetih izdali su prvi i dosad jedini samostalni nosač zvuka

s hrvatskim, srpskim i makedonskim melodijama, a zastupljeni su i na zajedničkom CD-u za plesačnice pod naslovom „Živa narodna glazba” („Az élő népzene”).

Dobitnici su više državnih i županijskih priznanja. Za njegovanje hrvatske tradicije Orkestar „Čabar” 2010. godine dobio je priznanje „Pro Cultura Minoritatum Hungarie”, koje u povodu Dana manjina dodjeljuje Mađarski prosvjetni zavod i lektorat za likovnu umjetnost. Prije Nagrade za narodnosti Grada Baje, kao sudionici Programa „Csoóri Sándor”, primili su i Zahvalnicu Ministra kulture i inovacija kao priznanje za istaknutu predanost u prenošenju narodnih tradicija budućim naraštajima te za očuvanje i obogaćivanje materijalne i duhovne kulture.

Stalni su članovi orkestra danas Jakab Tiszai (harmonika), Róbert Müller (frula, klarinet), Antun Guban (brač), Attila Lógó (bega), Szilvia Farkas-Bán (violina), Ádám Szabó (basprim), a onedavno i najmlađi član – Richárd Páti (prim). Kao gost s njima često nastupa i mohački primaš Gergő Pozsgai.

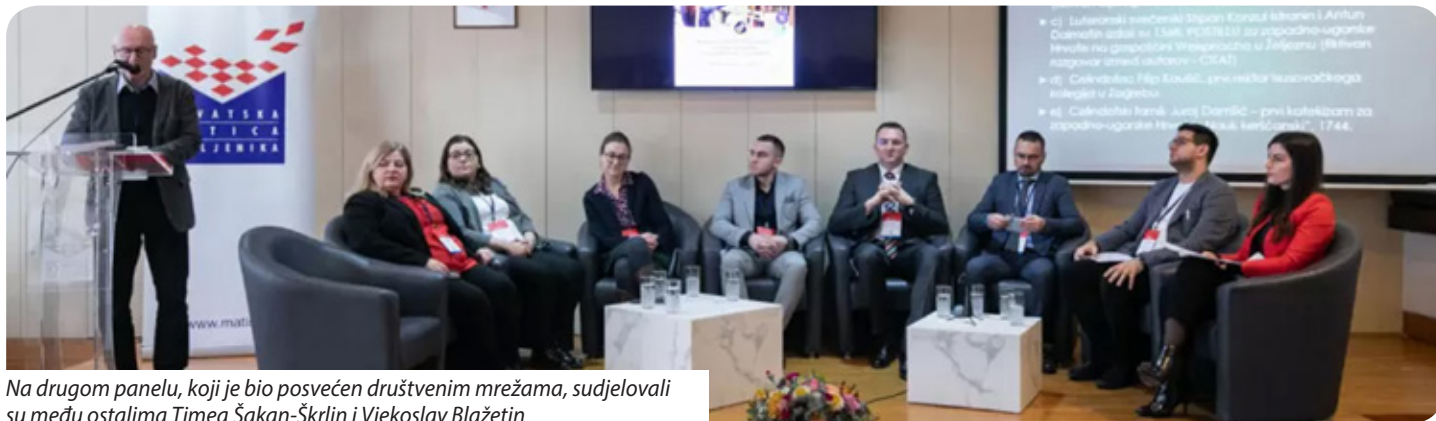
Bez Orkestra „Čabar” u proteklih 40 godina nije prošla gotovo nijedna gradska priredba, što među ostalim svjedoči i o velikom zanimanju publike našega vremena za izvornu narodnu glazbu. Na taj način „Čabar” je na najljepši način promovirao baštinu bunjevačkih Hrvata u Baji i okolnim naseljima.

Kako nam je uz ostalo kazao voditelj Orkestra „Čabar” Jakab Tiszai, ove godine planiraju proslaviti 40. obljetnicu rada.

S. B. • Foto: Dr. Bernadett Bari, gradonačelnica Baje (Facebook)

30. FORUM HRVATSKE NACIONALNE MANJINE U HRVATSKOJ MATICI ISELJENIKA

Na jubilarnom 30. Forumu hrvatske nacionalne manjine u Hrvatskoj matici iseljenika knjižnice i društvene mreže pokazale su se kao dva lica iste priče – priče o opstanku jezika, identiteta i zajednice u 12 europskih država.

Na drugom panelu, koji je bio posvećen društvenim mrežama, sudjelovali su među ostalima Timea Šakan-Škrlić i Vjekoslav Blažetin

U Zagrebu je 5. prosinca 2025. održan jubilarni 30. Forum hrvatske nacionalne manjine u organizaciji Hrvatske matice iseljenika tradicionalno okupljajući predstavnike hrvatskih manjinskih zajednica iz 12 europskih država, stručnjake, znanstvenike i predstavnike hrvatskih državnih institucija. Ovogodišnji forum, posvećen temi „Knjižnice i društvene mreže hrvatske manjine u europskome susjedstvu“, pokazao je kako se identitet, jezik i kulturna baština hrvatskih manjina održavaju i razvijaju u doba sve snažnije digitalizacije.

Dio uzvanika

Sudionike je u prepunoj velikoj dvorani Hrvatske matice iseljenika pozdravio ravnatelj HMI-ja mr. sc. Zdeslav Milas istaknuvši: „Posljednjih godina svjedočimo velikim promjenama u načinima na koje ljudi – pogotovo učenici i studenti – konzumiraju pisani sadržaj, što se nadasve odražava među mladim naraštajima koji odrastaju u digitalnom okruženju. Misija je ovoga foruma prepoznati izazove i prikazati postignuća hrvatskih manjina u kulturi čitanja i knjižničarstvu digitalne epohe te osmisлити nove profile suvremenih knjižnica u hrvatskoj manjinskoj zajednici – raspršenoj u 12 okolnih zemalja višejezičnoga europskog susjedstva.“

Brojni političari nazočili su forumu, među njima i ministar vanjskih i europskih poslova Republike Hrvatske Gordan Grlić Radman te predsjednik Savjeta Vlade za Hrvate izvan RH i predsjednik Hrvatske državne samouprave u Mađarskoj Ivan Guban.

Dva uvodna izlaganja usmjerila su pozornost na jezik kao temeljnu nit cijelog skupa. Domagoj Vidović iz Instituta za hrvatski jezik podsjetio je na to da se hrvatska povijest mogla sažeti u krilaticu „jedinstvo u različitosti“ – a upravo je jezik taj koji je ujedinjavao Hrvate i u vremenima kad nije bilo vlastite države. On danas živi u različitim varijantama: u gradišćansko-hrvatskome književnom jeziku, u moliškim govorima koji doživljavaju pjesničku renesansu, u hrvatskim zajednicama u Crnoj Gori i Srbiji, koje se suočavaju i s asimilacijom i s negiranjem jezika.

Silvestar Balić iz Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj analizirao je kontinuitet hrvatske tiskane riječi u Mađarskoj podsjećajući na to da su na tom prostoru, koji se danas često ne doživljava kao dio hrvatskoga kulturnog prostora, nastajala ključna djela hrvatske kulture. „Nakladništvo Hrvata u Mađarskoj nije tek fusnota, nego važna nit u ukupnoj mreži hrvatske pisane baštine“, naglasio je.

Promocija knjige o doseljenu Hrvata u Gradišće – „450 ljet Hrvati i Hrvatice u Novom Selu“ autora Petra Tyrana

Prvi panel bio je posvećen ulozi knjižnica hrvatskih manjinskih zajednica, koje su tijekom povijesti bile temeljni čuvari jezika, knjige i kulturnog pamćenja, a danas se transformiraju u hibridna mjesta znanja – fizička i digitalna. Pod moderatorskim vodstvom Tatjana

ne Rau panel je otvorio raspravu o moći knjižnica kao prostorima identiteta, znanja i okupljanja.

Josip Bako iz Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata predstavio je projekt Zavičajne knjižnice Biblioteca Croatica, koja kombinira klasične zbirke s digitaliziranim sadržajima i topotekom „Baština Hrvata u Srbiji“. Ana Vuksanović iz Crne Gore skrenula je pozornost na to da knjižnice manjina danas nose dvostruku odgovornost: čuvanje baštine i aktivno djelovanje protiv asimilacije, posebno u digitalnom okruženju koje mijenja načine pristupa znanju. Iz Slovačke je Jive Maász predstavio svoju jedinstvenu zbirku starih hrvatskih knjiga i molitava iz Čunova – osebujan privatni muzej koji svjedoči o razvoju gradišćanskohrvatskoga. Iz Slovenije je Koraljka Čeh predstavila model „knjižnih kutaka“ u hrvatskim društvima, koji su iz spontanijih inicijativa prerasli u lokalne kulturne centre.

Zainteresirana publika

Sofija Klarin Zdravec iz Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu izložila je kako NSK gradi i digitalno objedinjuje zbirku Croatia naglasivši važnost uključivanja i inozemne Croatiae u nacionalni korpus.

Marijeta Rajković Iveta prikazala je knjižnice manjina kao višenamjenske prostore zajednice, a Vlatko Smiljanić ponudio je kroatološki model razumijevanja zavičajnosti kao dinamične identitetske kategorije. Đuro Vidmarović dao je svoj osvrt na važnost digitalizacije knjižnih djela koja podrazumijevaju suradnju hrvatskih institucija u tom pothvatu, ali i istaknuo da digitalizacija ne podrazumijeva samo literaturu nego i razne dokumente koji su važni za povijest Hrvata na nekom prostoru.

U raspravi je Andrija Handler, ravnatelj Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj, rekao kako je Hrvatsko kulturno društvo u Gradišću pokrenulo projekt zajedničkoga knjižničarskog sustava gradišćanskih Hrvata u svim trima državama. Ivan Dobra govorio je o životu karaševskih Hrvata. Darko Perić osvrnuo se iznimno veliku ulogu Knjižnice „Ljudevit Gaj“ u Donjoj Lastvi, koja je smještena u tamošnjem Domu kulture, a koji dolazi u vlasništvo Republike Hrvatske nakon višegodišnjih diplomatskih napora hrvatske diplomacije.

Drugi panel bio je posvećen društvenim mrežama, koje danas sve snažnije oblikuju način na koji hrvatske manjinske zajednice njeguju svoj jezik, dokumentiraju baštinu i povezuju članove raspršene diljem Europe i svijeta. Istaknuto je kako digitalne platforme postaju nove virtualne knjižnice u kojima se čuva kolektivno pamćenje, ali i prostor u kojem se razvijaju novi modeli komunikacije, osobito među mladima.

Uz moderiranje Katarine Jelić drugi panel otvoren je promišljanjem o društvenim mrežama kao suvremenim mjestima okupljanja i identitetskoga dijaloga. Robert Hajsan iz Austrije govorio je o razvoju pismenosti gradišćanskih Hrvata i o ulozi digitalnih

Silvestar Balić iz Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj

alata u prezentiranju povijesnih tekstova te u širenju gradišćanskohrvatskoga. Timea Šakan-Škrin predstavila je digitalni sustav Croatiae – koji uključuje mrežne stranice, YouTube sadržaje te prisutnost na Facebooku i Instagramu. Francesca Sammartino prikazala je kako se moliškohrvatska zajednica, zahvaljujući projektima poput platforme „Riča živa“ i mrežnoga radija „Čujemo se“, uspjela ponovno osnažiti. O položaju manjinskog novinarstva govorila je Tereza Grandić iz Hrvatskih novina u Gradišću ističući da se urednički rad sve više isprepliće s digitalnim objavama i stalnim mrežnim arhiviranjem sadržaja. Marko Vidaček predstavio je rad hrvatske zajednice u Skoplju i naglasio važnost zajedničkih mrežnih projekata, osobito onih koji povezuju mlade. Iz Srbije je Denis Lipozenčić prikazao digitalne inicijative Hrvatskog nacionalnog vijeća naglasivši ulogu profesionalnih i kvalitetnih sadržaja u radu s mladima koji često nemaju mogućnost formalnog obrazovanja na hrvatskom jeziku. S akademskog aspekta Mario Bara prikazao je društvene mreže kao dinamične knjižnice kolektivnoga sjećanja u kojima se identitet ne samo čuva nego i aktivno oblikuje. Vjekoslav Blažetin istaknuo je kako digitalni profili hrvatskih kulturnih udruga u Mađarskoj postaju spontani, ali iznimno vrijedni arhivi baštinskih tragova.

Dio sudionika 30. Foruma

U završnoj riječi Marijeta Rajković Iveta naglasila je da knjižnice i digitalne platforme čine povezani identitetski sustav: tradicionalne i virtualne zajednice zajedno stvaraju suvremeni mozaik hrvatske manjinske kulture.

Forum je zaključen promocijom knjige o doseljenu Hrvata u Gradišće – „450 ljet Hrvati i Hrvatice u Novom Selu“ autora Petra Tyrana. Knjiga sadržava više od 300 stranica velikoga enciklopedijskog formata. Vesna Kukavica, Zdeslav Milas, Sara Marđetko i sam autor govorili su o knjizi.

Branka Pavić Blažetin

Tradicionalni „Lakomac” okupio racke Hrvate iz Kalače i okolnih naselja

U organizaciji Hrvatske samouprave Kalače 17. siječnja održana je tradicionalna pokladna zabava rackih Hrvata u Kalači. Nakon utemeljenja, na inicijativu hrvatske samouprave i njezina prvog predsjednika Bariše Dudaša, pokrenuta je pod nazivom „Lakomac” sa željom da se oživi tradicija debelog (lakomog) četvrtka, posljednjeg četvrtka prije korizme. Bio je to dan kad se obilno jelo (često devet puta) kako bi se prikupila snaga za korizmeni post, a na kraju su se tradicionalno jele pokladnice (krafne). Nakon nekoliko godina ta kalačka tradicija ustalila se tako da bude subotom (radi bolje posjećenosti), a tako se i održala do danas.

Nakon okupljanja u gostionici „Kék Duna” na obali Dunava, kako je već nekoliko godina, zabava je već po tradiciji počela pjesmom „Kolo igra, tamburica svira”.

Poslije uvodne preljske pjesme predsjednica HS-a Marija Ivo srdačno je pozdravila uzvanike i okupljene goste, a zatim je prelo otvorio predsjednik županijske hrvatske samouprave Joso Šibalin. Svojom nazočnošću prelo je uvećao i kalački gradonačelnik Zoltán Bagó.

Predsjednik Hrvatske samouprave Bačko-kiškunske županije Joso Šibalin i predsjednica Hrvatske samouprave Kalače Marija Ivo

U nastavku večeri veselilo se uz garski TS „Bačka”, koji je podigao na noge i staro i mlado, a oko ponoći upriličena je i tombola s brojnim nagradama. Tako je i ove godine zabava uz pjesmu i ples potrajala do zore.

U kolu

Kalački ženski pjevački zbor „Ružice”

Prelo je svojim pjevanjem u izvornoj narodnoj nošnji uljepšao domaći ženski pjevački zbor „Ružice”, koji je izveo splet hrvatskih narodnih pjesama, na kraju s pjesmom „Vesela je Šokadija” u glazbenoj pratnji Orkestra „Bačka”. Zatim se zaplesalo veliko kolo, a sudionicima programa priključili su se brojni gosti iz Kalače i okolnih naselja, većinom iz Bačina i Dušnoka, a i udaljenijih mjesta. Kako priliči „debelom četvrtku”, za goste je pripremljena i ukusna bogata večera.

Kako nam je u toj prigodi uz ostalo kazala predsjednica Hrvatske samouprave Kalače Marija Ivo, najposjećenija i najomiljenija godišnja priredba bačkih, pa tako i kalačkih Hrvata mahom podrijetlom iz Bačina, Dušnoka, ali i Santova, Gare iz godine u godinu okuplja kalačke Hrvate i njihove sunarodnjake iz okolnih naselja koji uživaju u narodnoj glazbi i pjesmi. U vezi s planovima hrvatske samouprave za ovu godinu istaknula je tradicionalni Spomendan biskupa Ivana Antunovića, Racki Božić, ali i hodočašće u Mariju Bistricu i posjet Rijeci. Osim toga bit će i domaćini Županijskog natjecanja hrvatskih ribiča u Bačkoj. Sljedeće okupljanje imat će u korizmi – pobožnost križnog puta na Kalvariji u kalačkom groblju te jedno misno slavlje na hrvatskom jeziku.

S. B.

Dio gostiju

Rotary stipendije Krležinim učenicima

Već više od desetljeća članovi Rotary kluba Pečuh u vrijeme adventa, svakoga dana do Božića, pokazuju i dokazuju koliko je snažna moć služenja, humanosti i dobročinstva. Svake adventske večeri okupljaju se na glavnom gradskom trgu kako bi u sklopu prigodnog adventskog programa uručili jednokratne stipendije učenicima i mladima koji pohađaju pečuške ustanove.

Svake večeri stipendije dobivaju novi učenici, a pečuški Rotaryjevci u toploj adventskoj atmosferi prenose poruku ljubavi i potpore onima koji svojim uzornim radom i talentom obogaćuju pečušku zajednicu. U duhu Rotaryja njihov je cilj da svaka adventska večer ispiše novu priču u čijem su središtu nada, napredak i odgovornost jednih za druge.

Tih večeri osobito pozornost posvećuju mladim talentima jer je ulaganje u budućnost jedno od temeljnih načela Rotaryja. Njihove adventske večeri nisu samo proslava niti čin dodjele priznanja nego i potvrda jačanja zajedništva.

Među dobitnicima stipendija uručenih 11. prosinca 2025. bile su i Fanni Patak, učenica 10. r., i Lia Janka Horváth, učenica 6. a razreda Hrvatske osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma „Miroslav Krleža“ u Pečuhu, te Boróka Gelencsér, učenica Osnovne škole Mezőszél u Pečuhu. Stipendije je za Krležine učenike omogućio Rotary Club Osijek i Energie 2010 Kft. uz podršku velikodušnih podupiratelja Zaklade Rotary Pečuh koje su na svečanosti predstavljali predsjednik Dražen Dujak i József Simics te Ibolya Szaszko. Riječ je o jednokratnoj stipendiji u iznosu od 150 000 Ft.

FANNI PATAK

Fanni Patak počela je svoje gimnazijsko obrazovanje u školi Miroslava Krleže te je

Fanni Patak i Lia Janka Horváth

već u nižim razredima dokazala da je marljiva, pouzdana i aktivna učenica na koju se uvijek može računati. Njezini su interesi raznoliki: posebno je zanimaju hrvatski jezik, talentirana je za crtanje, svira klavir, a kad bi imala više vremena, rado bi se ponovno posvetila i plesu.

Tijekom školovanja u Pečuhu Fanni boravi u učeničkom domu, dok se vikendima i tijekom školskih praznika vraća u Šeljin k svojim bakama i djedovima. Oni je odgajaju s velikom pažnjom, što se jasno očituje u njezinu ponašanju, disciplini i odgovornom odnosu prema obvezama. Aktivno sudjeluje i u životu učeničkog doma, nikad ne izbjegava zajednički rad te se na nju uvijek može osloniti. Takav se stav jasno pokazao i u obavljanju društveno korisna rada, koji Fanni izvršava savjesno, odgovorno i samostalno, čime znatno doprinosi dobroj atmosferi i funkcioniranju zajednice.

LIA HORVÁTH

Lia Horváth tiha je, skromna, ali iznimno stabilna članica razreda. Iako njezini školski rezultati ne odražavaju uvijek u potpunosti trud koji ulaže u svoj rad, s uzornom ustrajnošću prihvaća sve izazove. Svakom zadatku pristupa smireno i strpljivo, u vlastitom ritmu, ali uvijek savjesno i odgovorno.

Prema riječima kolega Lia je pouzdana, susretljiva i laka za suradnju – učenica s kojom je zadovoljstvo dijeliti razred. Posebno je vrijedno istaknuti njezin napredak tijekom školske godine: postala je sigurnija u zajedničkim zadacima, s više samopouzdanja se izražava te aktivnije sudjeluje u životu zajednice. Lia živi u Katolju.

Branka Pavić Blažetin

Ekipe godine – „Zlatne ribice“

U organizaciji Hrvatske samouprave Pečuha održan je posljednji pub kviz u 2025. godini. U Centru Fordan 2. prosinca okupio se velik broj zainteresiranih kvizaša i navijača. Sve popularnije događanje Hrvatske samouprave Pečuha okuplja brojne ekipe (od četiri do desetak članova) koje se ogledaju u znanju o različitim temama o kojima se razgovara i odgovara na hrvatskom jeziku. Ovoga puta teme kviza bile su moda, formula, božićni filmovi i pjesme. „Pitanja priprema i kviz vodi zastupnica Hrvatske samouprave Pečuha Marica Dudaš Gyöngyös“, rekao nam je predsjednik Hrvatske samouprave Pečuha

Ekipe pedagoga iz škole Miroslava Krleže

Stjepan Blažetin. Priredbu ostvaruje Hrvatska samouprava Pečuha iz svojeg proračuna. Svi sudionici kviza počašćeni su pizzama i sokom. I ove večeri bilo je uzbudljivo i nape-

to. Ovo je redoslijed najboljih ekipa: Zlatne ribice, Snjeguljice, Biseri. Proglašena je i ekipa godine – Zlatne ribice, ekipa pedagoga iz škole Miroslava Krleže.

Branka Pavić Blažetin

Međunarodna znanstveno-stručna konferencija „Hrvatski jezik i kultura u inozemstvu“

U Zagrebu je održana Međunarodna znanstveno-stručna konferencija „Hrvatski jezik i kultura u inozemstvu: pogled u prošlost, sadašnjost i budućnost“. Organizator je konferencije Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, a među suorganizatorima bili su i Odsjek za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu (Mađarska), čiji je voditelj Stjepan Blažetin član programskog odbora konferencije. Na konferenciji je sudjelovalo troje profesora s Odsjeka za hrvatski jezik i književnost Sveučilišta u Pečuhu: Tímea Bockovac s izlaganjem „Hrvatski jezik u odgojno-obrazovnom sustavu Mađarske“, Andor Végh s izlaganjem „Formiranje društvene zajednice hrvatskih naselja na jugu Šomođske županije u Ugarskoj u XVIII. stoljeću“ te Stjepan Blažetin s izlaganjem „Zakon(i) o pravima nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj i kulturna autonomija“.

S Visoke učiteljske škole u Baji na konferenciji je sudjelovala Morana Plavac, koja je u suautorstvu s Eminom Berbić Kolar izlagala na temu „Važnost suradnje u aktivnom učenju hrvatskoga jezika“. Na konferenciji se moglo čuti 80 izlaganja u sklopu 55 tema raspoređenih u četiri tematske cjeline: hrvatski nacionalni identitet, hrvatski kao ini jezik u zemlji i inozemstvu, problematika hrvatske iseljeničke zajednice, Hrvatska u kontekstu ekonomskih i demografskih promjena.

IZ KNJIGE SAŽETAKA:

Andor Végh, Sveučilište u Pečuhu

Formiranje društvene zajednice hrvatskih naselja na jugu Šomođske županije u Ugarskoj u XVIII. stoljeću

Nakon protjerivanja Osmanlija s hrvatskih i ugarskih dijela panonskog područja dolazi do značajnih naseljavanja s obje strane Drave. Tada se ponovno formira hrvatska zajednica na sjevernoj obali dravske nizine. Naime, iz analize srednjovjekovnih dokumenata iz 13. i 14. stoljeća poznato je hrvatsko stanovništvo na istim područjima. Kako su se formirale zajednice u 18. stoljeću, koja je bila demografska dinamika i koje su bile razlike između pojedinih naselja? To su osnovna pitanja na koje tražimo odgovore. Demografskom analizom i analizom prezimena od sredine 18. do prve polovice 19. stoljeća, na temelju crkvenih matičnih knjiga rođenih pokušavamo dati sliku formiranja ove hrvatske zajednice koja obitava u ovim naseljima sve do danas. Osim demografije rad se bavi i pitanjem transkripcije hrvatskih (i ostalih) prezimena u istraživanom razdoblju, te mogućim povratnim migracijama na južnu stranu Drave. Detaljno se analizira najveće naselje ovog kraja u 19.

stoljeću, Martinci (Felsőszentmárton, prije Drávaszentmárton), koje se u povijesti često izmjenjivalo između lokalnog centra i zapuštene periferije. Osim toga rad se bavi i Lukovišćem (mađ. Lakócsa), naseljem koje je igralo važnu ulogu crkvenog središta na početku 18. stoljeća. Također se obraća pozornost i na same zapisivače, lokalne župnike čija uloga otvara daljnja pitanja društvene integracije Hrvata ovog područja, kao i na njihovu ulogu u rekatolicizaciji mađarskog stanovništva šireg istraženog područja Podravlja i Podravine. Ključne riječi: Hrvati u Mađarskoj, Lukovišće, Martinci, migracije, XVIII. stoljeće, povijesna demografija.

Emina Berbić Kolar, Fakultet za odgojne i obrazovne znanosti Sveučilišta J. J. Strossmayera u Osijeku

Morana Plavac, Visoka škola Józsefa Eötvösa, Baja (Mađarska)

Važnost suradnje u aktivnom učenju hrvatskoga jezika

Stoljećima su Hrvati na prostoru Mađarske čuvali svoj identitet čuvajući jezik, tradiciju, narodne običaje, folklor. Danas hrvatska nacionalna manjina u Mađarskoj čini jednu od 13 priznatih autohtonih skupina čija su prava zajamčena Ustavom te raspolaže svojom kulturnom autonomijom i odgojno-obrazovnom infrastrukturom. Čuvajući svijest o pripadnosti hrvatskom identitetu, važnu ulogu imaju brojne institucije među kojima su i one koje potiču očuvanje hrvatskoga jezika i kulture kroz sustav školstva, ali i sustav lektorata na visokim učilištima. U radu će se konkretno dati primjer čuvanja hrvatskoga jezika kroz sustav nastave Visoke škole Eötvösa Józsefa u Baji te načinima kojima se potiče aktivno učenje hrvatskoga jezika u suradnji sa institucijama u Republici Hrvatskoj.

Stjepan Blažetin, Filozofski fakultet Sveučilišta u Pečuhu

Zakon(i) o pravima nacionalnih i etničkih manjina u Mađarskoj i kulturna autonomija

Pretežan dio Hrvata u Mađarskoj živi rastrkano, od austrijsko-slovačko-mađarske tromeđe do srbijansko (vojvođansko)-mađarske granice, a njihov se broj procjenjuje na tridesetak tisuća. U takvim uvjetima stvaranje teritorijalne autonomije nailazi na nesavladive prepreke. Nakon demokratskih promjena, politički čimbenici u Mađarskoj pitanje nacionalnih manjina sve više nastoje riješiti u okviru tzv. „kulturne autonomije“. U tome smislu, Parlament Republike Mađarske 1993. donosi Zakon o pravima nacionalnih i etničkih manjina (LXXVII.), koji uvodi pojam

TRENUTAK ZA PJESMU

LOZA

*Lozine kretnje su čvoraste, kljaste,
polagano loza spram sunca raste.
Iz blata i kiše, iz blata i pijeska
proziran grozd se na suncu lijeska.
Korijenje čokota kraštavo, tvrdo,
penje se žilavo na jesenje brdo.
Loza se tiho i nijemo penje,
o, divno je njeno slijepo htijenje!
Htjeti iz blata postati čista,
kao vino kad u čaši se blista.*

Miroslav Krleža

kulturne autonomije, ali ga posebno ne definira, nego naglašava da je stvaranje kulturne autonomije zadaća samoupravnih tijela nacionalnih manjina. Novi Zakon o pravima narodnosti (nacionalnih manjina) (CLXXIX.), prihvaćen 2011., jasno definira pojam kulturne autonomije i njezino ostvarenje prije svega vidi u osnivanju različitih institucija i ustanova za pojedine nacionalne zajednice. U radu će se prikazati geneza pojma „kulturna autonomija” u mađarskom zakonodavstvu te pokazati kako hrvatska zajednica u Mađarskoj nastoji iskoristiti mogućnosti koje institucija kulturne autonomije pruža.

Timea Bockovac, Sveučilište u Pečuhu

Hrvatski jezik u odgojno-obrazovnom sustavu Mađarske

U izlaganju će se na temelju analize podataka popisa pučanstva, registra Ministarstva obrazovanja i Hrvatskog pedagoškog i metodičkog centra u Mađarskoj prikazati zastupljenost hrvatskog jezika unutar mađarskog odgojno-obrazovnog sustava, s naglaskom na ostvarivanje jezičnih prava i kulturne autonomije Hrvata u ovoj zemlji. Hrvatska manjina, koja broji oko 26.000 pripadnika, uživa ustavno zajamčena prava na očuvanje i razvoj materinskoga jezika i kulture. Infrastruktura obrazovanja na hrvatskom jeziku u Mađarskoj obuhvaća vrtiće, osnovne škole, dvije gimnazije (Pečuh, Budimpešta) te mogućnost studiranja kroatistike. Nastavni programi uključuju razne modele, od dvojezičnih programa do tzv. predmetne nastave hrvatskoga jezika. Nastava na hrvatskom jeziku u mađarskom od-

gojno-obrazovnom sustavu suočava se s nizom suvremenih izazova od kojih ističemo: demografski pad, slabiju uporabu hrvatskoga jezika unutar obitelji što uvelike utječe na očuvanje jezika te na kvalitetu obrazovanja i motivaciju učenika, nedostatak državnih mjerenja jezične kompetencije, potrebu za znanstvenim istraživanjima, prilagodbu kurikulumu specifičnostima manjinskog konteksta kao i očuvanje interesa mladih za hrvatski jezik i kulturu. Unatoč navedenim poteškoćama posljednjih pet godina obilježene su značajnim napretkom u razvijanju metodičke kompetencije, digitalizaciji obrazovne građe i sustavnom usavršavanju nastavnika. Ove promjene doprinose modernizaciji obrazovanja, povećanju kvalitete nastave i pripremi učenika za izazove digi-

talnog doba. Nastavak započetih inicijativa zahtijeva zajednički angažman zajednice, zakonodavnih tijela, ustanova i svih sudionika odgojno-obrazovnog procesa kako bi se udovoljilo suvremenim obrazovnim standardima i osiguralo očuvanje hrvatskog jezika u nastavi.

Branka Pavić Blažetin

„PIVAJ, SINE, DA HRVATI ŽIVE!”

Album Zagrebačkog folklornog ansambla dr. Ivana Ivančana „Pivaj, sine, da Hrvati žive!” nastao je kao vrhunac nekoliko višegodišnjih projekata i potrebe da se na jednome mjestu objedine zapisi i obrade glazbene tradicije Hrvata koji žive izvan granica naše domovine.

Tijekom 15. i 16. stoljeća mnogi su Hrvati s područja današnje Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine svoj novi dom potražili daleko od vojnih djelovanja. Nastanili su se na područjima na kojima žive i danas u tzv. zajednicama „stare dijaspor” i usprkos odvojenosti od domovine očuvali svoj identitet, jezik i tradicijsku kulturu.

Album „Pivaj, sine, da Hrvati žive!” svoj je naziv dobio prema stihu iz bunjevačke budnice „Podvikuje bunjevačka vila”, a osim Bunjevaca album okuplja glazbene tradicije Hrvata iz Gradišća (Austrija i Češka), Mađarske, Karaševa u Rumunjskoj, Boke kotorske, moliških Hrvata u Italiji, Hrvata iz Janjeva i Letnice na Kosovu te Hrvata iz Bosne i Hercegovine.

Projekt posvećen isključivo tradicijama Hrvata izvan domovine originalna je umjetnička ideja mentora Ansambla Andrije Ivančana. Prvotno je ostvaren kao cjelovečernji folklorni program 2012. godine, a sad u povodu 80. obljetnice postojanja ZFA-a dr. Ivana Ivančana i kao istoimeni nosač zvuka.

Na albumu sudjeluju članovi ZFA-a, 19 svirača i više od 80 pjevača, a izvode obrade nekih od najvećih obrađivača narodne glazbene tradicije poput maestra Marijana Makara, maestra Siniše Leopolda te Marka Firsta, glazbenog voditelja koji je uz Ivana A. Ivančana i Zvonimira Domazeta i producent albuma.

Predstavljanje Hrvatskoga kalendara

U multimedijskoj dvorani Croatice 10. prosinca 2025. predstavljen je „Hrvatski kalendar 2026.". Jedno-satni razgovor s dugogodišnjom glavnom urednicom Brankom Pavić Blažetin vodila je Čarna Kršul.

Događanje je otvoreno pozdravnim govorom ravnateljice Neprofitnog poduzeća za kulturnu, informativnu i izdavačku djelatnost „Croatia" Timee Šakan-Škrin te pjevačkom izvedbom talentirane Jasminke Radmille Tábori.

Prisutni su mogli doznati što sve krije 11 poglavlja omiljenog i desetljećima najtiražnijeg Croatiačina izdanja. Pregršt zanimljivih tema pokriva sva polja života Hrvata u Mađarskoj – od vjere, politike i društva, povijesti i baštine, školstva, poezije, teme za mlade... „Hrvatski kalendar 2026." nudi svim uzrastima, interesima i govornicima različitih hrvatskih dijalekata ponešto. Također, kalendar je i blago koje ostaje budućim naraštajima i, poput dokumenta, daje uvid u život Hrvata u Mađarskoj.

Stoga ne čudi da ovogodišnje izdanje glavna urednica Branka Pavić Blažetin poistovjećuje sa škrinjom, pa u istoimenom uvodu navodi: „Škrinje nisu samo spremnici predmeta nego i živi mostovi između prošlih i budućih naraštaja. U njima čuvamo sjećanja, mirise i dodire vremena koji nas podsjećaju tko smo i odakle dolazi. Nekada davno škrinje su bile ponos svakog doma. U njima su se čuvale najdragocjenije stvari – rublje, platno, brašno, dokumenti, sjećanja, miraz, uspomene. U skromnim seoskim kućama Hrvata u Mađarskoj škrinja je bila najrasprostranjeniji komad namještaja. Često je mijenjala mjesto, ponekad i među nekoliko generacija, jer se nasljeđivala s majke na kćer, pratila putovanja, selidbe, svadbe i rastanke. Kao predmet škrinja ima osobito značenje u društvenom i privatnom životu – ona je materijalno svjedočanstvo vremena i kulture, ali i čuvarica duše jednoga naroda. Upravo je zato Hrvatski kalendar naša škrinja i ove godine potpisujemo trideset i petu škrinju, trideset i peto izdanje kalendara koji je prvi put ugledao svjetlo dana 1991. godine. U tih trideset i pet škrinja čuva se neprocjenjivo blago."

Ona u razgovoru objašnjava da je ovogodišnji kalendar nazvala škrinjom hrvatske pisane riječi u Mađarskoj. A škrinje s vremena na vrijeme trebamo otvarati. U njima se nalazi materijalna kultura koju su nam predci ostavili kako bismo je čuvali i njegovali. Kao kad vadimo poculice i stavljamo ih na glavu, isto tako trebamo iz tih škrinja vaditi i kalendar. Listati ih i čitati, ako želimo negovati, čuvati i razvijati kolektivno sjećanje hrvatske zajednice u Mađarskoj. Bez kolektivnog

sjećanja zajednica je jako podložna ranama i lutanjima.

Ove godine Kalendar, koji priređuje lektor Vjekoslav Blažetin, krasi fotografije koljnofske slikarice Anikó Taschner. O njezinoj umjetnosti i dobročinstvu u korist hrvatske zajednice u Mađarskoj čitatelji mogu čitati i na narednim stranicama.

Bilo je riječi i o brojim dobitnicima visokih priznanja u 2025. godini te o dobitniku Visokog državnog odličja – Viteškom križu Reda zasluga Mađarske Andoru Véghu, koji je vrhunski svirač i pedagog rodom iz Mohača.

Tomislav Žigmanov pisao je o povijesnim predajama o Osmanlijama u južnoj Baranji na temelju terenskih istraživanja i povijesne predaje. Objavljen je članak Marije Jelić Baltin o šokačkim ponjavama i ponjatkama. Hrvatski kalendar taknuo se i teme Trianona, a sama glavna urednica o tome je pisala u napisu „Trianonski ugovor i Hrvati razdvojeni granicom". Na tu temu u štivo kalendara uvrštena je i pjesma „100 ljet vs. 100 ljet" Andrije Handlera. Profesor Šandor Horvat u poglavlju Vjera pisao je o gradišćanskohrvatskom književniku Ebehardu Mariji Kragelu, koji se rodio prije 300 godina. U istom poglavlju nalazi se intervju s velečasnim Vjenceslavom Tóthom, koji služi hrvatske mise u Budimpešti te je upravo u krugu hrvatske zajednice u Budimpešti proslavio srebrnu misu. Hrvatski kalendar 2026. ima i novo poglavlje – Putopis. U njemu čitatelji mogu doznati kako su gradišćanski Hrvati iz Koljnofa i zapadne Mađarske (neki od njih okupljeni i u Udruzi svetog Kvirina) krenuli stazama svetog Kvirina istodobno utirući put putovanju „Po stazama naših starih". U spomenutom poglavlju nalazi se i napis o dvama stručnim putovanjima iz serije Tragovima naših predaka. Riječ je o putovanjima u pradomovinu Hrvata iz Mađarske koje je inicirao bivši predsjednik Hrvatske samouprave Starog Budima – Bekašmeđera Attila Szoboszalai, koji se posvetio istraživanju podrijetla pojedinih hrvatskih subetničkih skupina koje žive rascjepkane po mađarskim regijama.

S veleposlanikom Mladenom Andrićem i Hrvatskim kalendarom 2026. u ruci

Naredni redovi, koje je napisala Branka Pavić Blažetin, možda ponajbolje opisuju Hrvatski kalendar 2026. „Rijeke nas zovu da dođemo na njihove obale, da stanemo, poslušamo, pogledamo. Rijeka ne zna za podjele – ona poziva da je prijedeš. Da prepoznaš ono s druge strane kao svoje. Ali rijetki to mogu. Oni slabi, povodljivi, nesigurni – oni crtaju crte. I tako nastane granica među onima koji su tek nekoliko kilometara udaljeni jedni od drugih. Smiješno je to. A rijeka je i dalje tu – zajednička, stara, tiha. Kao da govori: 'Tu ste oduvijek bili.' A rijeka, ona nas uporno zove. I spaja."

Sadržaj najnovijeg kalendara ne „crta crte" među koje uglavljuje Hrvate iz Mađarske vadeći ih iz šireg konteksta. Upravo suprotno, urednica bira odličan omjer materijala koji se s jedne strane većinski posvećuje Hrvatima iz Mađarske, ali s druge strane i propušta materijal iz matične zemlje i isto tako ne isključuje posebnost Hrvata. Posebnost da oni žive u Mađarskoj, u jednoj sinergiji s mađarskom kulturom. Zato se u kalendaru naprimjer može naći napis i o ovogodišnjem mađarskom dobitniku Nobelove nagrade za književnost Lászlóu Krasznahorkaiju. Time urednica Pavić Blažetin otvara perspektive i stvara jedno zaokruženo, možda i najkompaktnije izdanje Hrvatskoga kalendara dosad.

Nakon predstavljanja, kojem je nazočio i veleposlanik RH u Mađarskoj dr. sc. Mladen Andrić sa suradnicima, uslijedilo je proglašenje rezultata natječaja „Adventski prozori" u organizaciji hrvatskih samouprava Čepela, Eržebetvaroša i XVI. okruga. Prigodne darove dodijelila je jedna od organizatorica, Andrea Tábori-Simara, čija je kći Jasminka Radmila Tábori svečano zaokružila događanje izvedbom još jedne pjesme.

Kršul

Članovi Književno-medijskoga kutka KUD-a „Ivan vitez Trnski” boravili u Gradišću

Članovi Književno-medijskoga kutka KUD-a „Ivan vitez Trnski” boravili su 13. i 14. prosinca 2025. u Gradišću (zapadni dio Mađarske) te su posjetili Nardu, Gornji Četar i Petrovo Selo.

Boravak je organizirao i dogovorio dr. Šandor Horvat iz Narde, koji je u svibnju održao svoje predavanje na 15. Danima Ivana Trnskog u Novigradu Podravskom.

Novogradci su u subotu u Nardi odigrali Gospodsko dijete, predstavu na novogradskoj kajkavštini u kojoj je predstavljena i novogradska narodna nošnja. Predstavu su gradišćanski Hrvati oduševljeno prihvatili i pozdravili pljeskom i smijehom. Sve prisutne uz dr. Šandora Horvata pozdravila je načelnica Narde dr. Kristina Glavanić. Predsjednik KUD-a „Ivan vitez Trnski” Ivica Mađer i voditeljica Književno-medijskog kutka KUD-a Katarina Franjo obratili su se svim prisutnima i uručili prigodne darove Općine Novigrad Podravski. U subotu su obišli kulturne znamenitosti u samoj Nardi i crkvu Svetog Križa, koje im je uz prigodno predavanje pokazao Šandor Horvat.

U nedjelju ih je domaćin Šandor odveo do Gornjeg Četara i Petrova Sela. Načelnica Katarina Konczer dočekala ih je u Gornjem Četaru te im je u crkvi sv. Nikole održala prigodno predavanje. U Petrovu Selu dobrodošlicu su im zaželjeli dr. Andrija Hand-

Članovi Književno-medijskoga kutka KUD-a „Ivan vitez Trnski”

ler, član Hrvatske samouprave Petrova Sela, ravnatelj Zbirke sakralne umjetnosti Hrvata u Mađarskoj i član Savjeta Vlade RH za Hrvate izvan RH, potom Rajmund Filipović, predsjednik Hrvatske samouprave Petrova Sela i županijske hrvatske samouprave (Željezna županija / Vas megye) i Imre (Imrik) Filipović, vodič i sastavljač izložbe Hiže vridnosti. Uz prigodna predavanja pokazali su im Hižu vridnosti Petrova Sela, Kulturni dom te su svi

zajedno bili na sv. misi u crkvi Petra i Pavla u Petrovu Selu. Domaćini su ih u Gradišću počastili gastronomskim delicijama svojega kraja. Novogradci su tako upoznali kulturu, tradiciju i život gradišćanskih Hrvata, razmijenili ideje o novim mogućim zajedničkim projektima te su se ispunjena srca i duše, uz veliku zahvalnost domaćinima, vratili u Podravinu.

Izvor: novigrad-podravski.hr

Posebna nagrada za manjine Gyuli Bériju (Hrvatsko kazalište u Pečuhu)

U budimpeštanskom kazalištu Józsefa Attile 8. prosinca 2025. na svečanosti Mađarskog kazališnog društva uručene su ovogodišnje nagrade „Magyar Teátrum”. Priznanja su to koja ističu najbolje u kazališnoj profesiji – one koji rade iza pozornice i doprinose kazališnom stvaralaštvu iz pozadine.

Državna tajnica za kulturu u Ministarstvu kulture i inovacija Magdolna Závogyán u pozdravnom govoru naglasila je kako iza svakog umjetničkog procesa ansambla i svake podignute zavjese stoji usklađen i intenzivan timski rad iz kojeg se rađa kazališna čarolija.

Kako je rekla, predstavnici pozadinskih profesija uvelike određuju raspoloženje i radnu etiku u umjetničkoj zajednici, što potom utječe i na rad, uspjehe i snove cijelog ansambla. Naglasila je i kako je pohvalno i uzorno da Mađarsko kazališno društvo već dugi niz godina posvećuje posebnu pozornost uvažavanju najistaknutijih predstavnika tih nezamjenjivih struka, čiji je rad težak i odgovoran.

Mađarsku kazališnu nagradu može dobiti svaki predstavnik kazališne pozadinske profesije koji je svojim radom, osobnošću i predanošću mađarskoj kazališnoj umjetnosti to zaslužio. Nominacija je bila moguća na temelju prijedloga dvojice državnih nagradama odlikovanih umjetnika te odluke ravnatelja koji izražava i stav ansambla dotičnog kazališta.

Gyula Béri

Posebnu nagradu za manjine primio je Gyula Béri, produkcijski menadžer u Hrvatskom kazalištu u Pečuhu.

Branka Pavić Blažetin
Foto: KIM

Regionalni barčanski Hrvatski bal

U organizaciji Hrvatske samouprave Barče i barčanskog Kulturno-umjetničkog društva „Podravina” 17. siječnja održan je tradicionalni Regionalni barčanski Hrvatski bal u Gimnaziji Ferenc Széchényija u Barči. Pokrovitelji bala bili su Hrvatska samouprava Barče i KUD „Podravina” uz potporu hrvatske zajednice iz podravskih hrvatskih sela, većinom iz Šomođske županije.

Za glazbeni program pobrinuli su se vokalni solist Marko Križanović iz Subotice, Tamburaški sastav „Misija” te grupa Jeans iz Virovitice, koji su goste zabavljali tijekom cijele večeri.

Bal su otvorili i nazočne pozdravili predsjednik Hrvatske samouprave Barče Zoltán Solga i predsjednica KUD-a „Podravina” Anita Vertkovics Szakács. Okupilo se dvjestotinjak gostiju, a događanje je organizirano kao bal s naramkom. Postojala je mogućnost za naručivanje večere, a gostima je tijekom večeri na raspolaganju bio i bife.

Regionalni barčanski Hrvatski bal tradicionalna je prilika za okupljanje Hrvata iz podravskih sela dviju županija – Šomođske i Baranjske. Organizatori su se ove godine donekle pribojavali odaziva zbog nepovoljnih vremenskih prilika jer su tjedan dana prije snijeg i led otežavali promet i prilazne putove gradu. Ipak, vremenske su se prilike u posljednjem tjednu poboljšale, pa se na bal odazvao lijep broj gostiju.

Tamburaški sastav „Misija” prati KUD „Podravina” već dvadeset godina

Brojni gosti

KUD „Podravina”

Bračni par Vertkovci

Među uzvanicima bili su gradonačelnica Barče Erika Rőzsler Áder sa suprugom, parlamentarnim zastupnikom Balázsem Áderom, župan Šomođske županije Norbert Bíró, generalni konzul Republike Hrvatske Drago Horvat, glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga, predsjednik Hrvatske državne samouprave Ivan Gudan te brojni drugi gosti iz javnog i društvenog života.

Vrijedne ruke sudionika i ove su godine pripremile brojne domaće slastice koje su dodatno obogatile večeru i ugodno druženje. Bal je bio prigoda za razgovore o važnim i manje važnim temama, za susrete koji su izostali tijekom proteklih mjeseci, ali i za razmjenu ideja te dogovore o budućim programima i planovima.

Ovo je ujedno i prva veća priredba Hrvatske samouprave Barče u novoj kalendarskoj godini. Slijedi nastup KUD-a „Podravina” na ophodu buša u Mohaču, a potom i proljetni programi. Planova ima mnogo, a organizatori se nadaju i potporama preko već predanih prijava na natječeaje. Samouprava kontinuirano podupire rad KUD-a „Podravina” te nastoji u njegov rad uključiti i mlađu generaciju. Iako to nije jednostavno – jer je mladih malo, a interes nije uvijek velik – ustrajnim radom i malim koracima postižu se vidljivi rezultati. Članove KUD-a već godinama uspješno uvježbavaju Vesna Velin i Zoltán Vízvári.

Kao i prethodnih godina, tombola je bila iznimno bogata, pa su brojni sudionici koji su kupili listiće za tombolu imali razloga za zadovoljstvo. Dobitaka nije nedostajalo.

Branka Pavić Blažetin

VELJAČA – MJESEC POKLADA, KARNEVALA I FAŠNIKA

Nakon vrlo hladnog siječnja koraknuli smo u veljaču. Zanimljivo je da je od svih mjeseci jedino ovaj ženskoga roda, što je povezano sa slavenskim vjerovanjima o ženstvenosti prirode i njezina buđenja. Prema jezikoslovnim istraživanjima naziv *veljača* potječe od riječi *velji*, što znači 'sve veći'. To se odnosi na to da dani postaju sve duži.

Zašto veljača ima samo 28 dana, odnosno svake četvrte godine 29? Kratkoća veljače ima korijene u rimskom kalendaru, u kojem je bilo samo 10 mjeseci. Kad su rimski vladari donijeli odluku da se dodaju još siječanj i veljača, trebalo je uskladiti broj dana s lunarnom godinom. Zbog rimskog praznovjerja o nesretnim parnim brojevima veljača je dobila 28 dana i tako postala „nesretni“ mjesec. U prijestupnim godinama mjesec dobiva dodatni dan (svake četvrte godine) kako bi se kalendar uskladio sa Sunčevom godinom.

Veljača je mjesec poklada, fašnika, tijekom kojega se održavaju popularni maskenbali i fašničke povorke. To je razdoblje prije korizme, naime razdoblje poklada određuje se prema datumu kršćanskog blagdana Uskrsa. Početak je pripreme za Uskrs i korizmenog vremena Pepelnica (Čista srijeda). Pepelnica je ove godine u srijedu 18. veljače, a dan prije nje je Fašnik, odnosno Pokladni utorak.

Pokladna veselja imaju duboke korijene u tradiciji. Na povorkama i karnevalima ljudi se maskiraju kako bi otjerali zimu, zle duhove i kako bi došlo proljeće – vrijeme buđenja prirode. Ovo je vrijeme preobrazbe prije korizme kad su dopuštene razne ludorije, maskiranje i neobična ponašanja. Tradicijske maske imaju magijsku ulogu. Buka

zvona i strašne maske služe za tjeranje demoni i zle zime simbolizirajući čišćenje zajednice prije dolaska proljeća. Mnoge maske simboliziraju plodnost, a rituali su usmjereni na osiguravanje uspješne poljoprivredne sezone.

Beta

PROSLAVITE DAN NUTELLE S NUTELLOM!

Bilo da se njome maže palačinka, kolač, kruh ili se miješa u neku kremu, mnogi rado jedu slatki namaz od lješnjaka, kakaa i šećera poznat po imenu *Nutella*. Namaz je toliko omiljen da je američka blogerica Sara Rosso izjavila da bi Nutella trebala imati svoj dan, a zatim su se brojni obožavatelji na društvenim mrežama složili s njom. Tako je i Nutella dobila svoj dan, pa se od 2007. godine 5. veljače obilježava Svjetski dan Nutelle.

Taj slatki namaz nastao je već nakon Drugog svjetskog rata kad je došlo do nestašice kakaa u svijetu. Tvrtka Ferrero, podrijetlom iz regije Piedmont u Italiji, pretvorila je taj problem u pametno rješenje izradivši slatku pastu od lješnjaka, šećera i samo mrvica kakaa. Tad je rođena preteča Nutelle. Proizvod Giandujot nastao je 1946. godine. Slatka pasta po prvom receptu bila je oblikovana u štrucu koja se mogla rezati na šnite i mazati po kruhu, a ime je dobila po lokalnom liku s karnevalskih svečanosti. Pet godina poslije pasta Giandujot pretvorena je u kremasti novi proizvod koji se lakše razmazivao

po kruhu, a bio je nazvan SuperCrema. Ipak, tvrtka nije prestala s razvojem proizvoda, pa je tako 1964. godine recept poboljšan te je stvorena prva povijesna staklenka kreme od lješnjaka i kakaa s imenom i logotipom koji su do danas ostali nepromijenjeni: *Nutella*. Legendarna staklenka koju se može vidjeti na policama gotovo svake kuhinje osmišljena je godinu poslije i zapravo je prvo predstavljena na njemačkom tržištu.

Zanimljivo je da se baš u Njemačkoj Nutella 2005. godine upisala u Guinnessovu knjigu rekorda kad su 27 854 osobe sudjelovale u najvećem povijesnom kontinentalnom doručku s Nutellom. Prema podatcima britanskog Telegrapha u svijetu se u prosjeku svake 2,5 sekunde proda jedna staklenka Nutelle. Zanimljivo je i to da je 2013. godine zabilježena najveća „Nutella pljačka“, kad je u Njemačkoj tijekom transporta ukradeno pet tona Nutelle (u vrijednosti od otprilike 15 tisuća eura).

Beta

NOVI VITEZOVI VITEŠKOG REDA NIKOLE ZRINSKOG

Udruga Zrinskih kadeta u Keresturu već 17 godina djeluje u cilju njegovanja kulta Zrinskih. Intenzitet njezinih aktivnosti tijekom svih tih godina na visokoj je razini te predsjednica udruge Anica Kovač uvijek unosi nove sadržaje u djelovanje. Tijekom godina proširila je i svoj krug suradnje sa sličnim organizacijama iz Mađarske i Hrvatske, nastupila je na brojnim manifestacijama, organizirala mnoštvo kulturnih, znanstvenih i odgojno-obrazovnih događanja na kojima je uvijek bila jasna hrvatsko-mađarska povezanost. Udruga je prošle godine otvorila još jednu mogućnost suradnje i svoje djelovanje podigla na višu razinu – povezala se s pečuškim Viteškim redom Nikole Zrinskog i neki od kadeta postali su vitezovi tog reda. Točnije, predsjednica je postala dama, zamjenik Antun Tišlerić vitez, a nekolicina mladih kadeta mladi vitezovi „levente”. U sklopu suradnje u Keresturu je utemeljena i podružnica Zalske i Željezne županije Viteškog reda Nikole Zrinskog. Za kapetana je izabran Antun Tišlerić, zamjenik predsjednice Udruge Zrinskih kadeta.

Vitezovi Viteškog reda Nikole Zrinskog iz Kerestura

Udruga Zrinskih kadeta iz Kerestura s pečuškim Viteškim redom Nikole Zrinskog povezala se na početku prošle godine kad je u spomen na zimski pohod Nikole Zrinskog 21. siječnja 2025. u Pečuhu prvi put priređen Dan Zrinskih. Na tom danu sudjelovale su povijesne postrojbe Zrinskih, tako i Zrinski kadeti i Zrinska garda Čakovec, njihova partnerska organizacija. Nakon toga predsjednik Viteškog reda Nikole Zrinskog, glavni kapetan Márton Inkei-Farkas, sudjelovao je na Danima Zrinskih u Keresturu te na inauguraciji novih Zrinskih kadeta. U toj prigodi razgovaralo se o užoj suradnji u cilju njegovanja tradicija Zrinskih, istraživanja zajedničke povijesti i povezivanja udruga čije su aktivnosti u skladu s europskim duhom Zrinskih. Predsjednica Anica Kovač smatrala je povezivanje s Viteškim redom Nikole Zrinskog u Pečuhu novom mogućnošću.

„Udruga Zrinskih kadeta od samih početaka djeluje u duhu hrvatsko-mađarskog povezivanja. Sam velikan Nikola Zrinski odrastao je u tom duhu i cijelim svojim bićem djelovao na povezivanju naših naroda, za slobodu i razvoj područja. Pečuški Viteški red Nikole Zrinskog djeluje u gradu s kojim smo i mi pomurski Hrvati povezani, ondje djeluju mnoge hrvatske narodnosne ustanove i sam

grad simbol je raznolikosti kultura. Naša udruga ima dužu tradiciju djelovanja nego Viteški red Nikole Zrinskog, pa sa svojim iskustvima i međunarodnim vezama možemo pomoći. Viteški red Nikole Zrinskog samim time što djeluje u gradu koji je s više veza povezan s hrvatskom kulturom i u kojemu živi velik broj pripadnika hrvatske narodnosti jača prestiž i naše organizacije i nudi mogućnost za mnoge vrijedne projekte. Godina 2026. u sebi nosi jednu okruglu obljetnicu – 460. obljetnicu Sigetske bitke, koju će naše organizacije raznim programima i skupovima obilježiti”, rekla je Anica Kovač, predsjednica Udruge Zrinskih kadeta, dama Reda Nikole Zrinskog.

Inauguracija viteza Reda Nikole Zrinskog upriličena je 22. studenoga 2025. godine u Dióspusztu, gdje je prisegnulo 11 novih vitezova. Mladi vitezovi (levente) postali su mladići iz Kerestura: Ádám Somogyi, Botond Söveges, Dominik Béli, Krisztián Baka i Dávid Haracsi. Titulu viteza Reda Nikole Zrinskog dobili su dopredsjednik Zrinskih kadeta Antun Tišlerić, József Czapári i Tamás Bordás, a dama viteškog reda postala je Anica Kovač. Svi vitezovi prisegnuli su da će djelovati u duhu hrabrosti, vjernosti i domoljublja. Viteški red Nikole Zrinskog utemeljio je i novu kapetaniju sa središtem u Keresturu koja

obuhvaća dvije županije, Željeznu i Zalsku. Za kapetana je izabran Antun Tišlerić. Za zapovjednika mladih vitezova izabran je József Czapári, a za zamjenika Tamás Bordás. Na svečanoj inauguraciji govor su održali predsjednik Viteškog reda Nikole Zrinskog Márton Inkei-Farkas i počasni građanin Kerestura prof. dr. Karlo Gadanji. Viteški red Nikole Zrinskog uspostavio je kontakte i s hrvatskim organizacijama, općinama i gradovima koje njeguju kult Zrinskih, tako i sa Zrinskom gardom Čakovec, koja je i sudjelovala na svečanosti uz predstavnike Općine Zrinskog Topolovca.

Red Nikole Zrinskog iz Pečuha u duhu zajedničke povijesne baštine i hrvatsko-mađarskog prijateljstva u 2026. godini sa svim svojim partnerima priprema spomen-program „Zrinski 460” u povodu 460. obljetnice Sigetske bitke. Obilježiti će tako ostavštinu obitelji Zrinski, koja je dio zajedničke povijesti i simbol suvremene nacionalne i europske suradnje. Zajedništvo se ispoljilo već i na inauguraciji, naime izradu odora za vitezove potpomogle su mnoge organizacije: Hrvatska samouprava Kerestura, Hrvatska samouprava Jegerseka, Hrvatska samouprava Zalske županije, Hrvatska samouprava Fičehaza, Udruga Zrinskih kadeta, DVD Kerestur i Antun Tišlerić.

Beta • Foto: Anica Kovač

Šokački tjedan

U životu mohačkog Vrtića Ulice Eötvös ima tjedana koji su bitno drukčiji od ostalih... Jedan je od takvih bio i takozvani Šokački narodni tjedan, održan od 3. do 6. studenoga 2025. godine. Hrvatske melodije čule su se u hodnicima vrtića. Cilj tjedna bio je da se djeca upoznaju s tradicijom i kulturom šokačkih Hrvata u Mohaču, narodnom nošnjom, starim jelima, plesom i pjesmom. Tjednu temu djelatnici vrtića gradili su projektno, cijeli vrtić sudjelovao je u prezentacijskim aktivnostima, a tijekom tjedna trudili su se uključiti djecu i u druge aktivnosti.

Malim spretnim rukama izrađivane su čarape s bubicama, berlinske marama, pregačice od tkanina, hrvatske zastave te bojanke s motivima narodne nošnje mohačkih Šokaca.

U hrvatskoj skupini majstorica izrade narodne nošnje Júlianna Szajcsán predstavila je veoma stare i unikatne narodne nošnje i dodatke. Predstavila je proces jedne često korištene metode ukrašavanja poznate kao drukanje. Djeca su s pomoću otisnih kalupa i tinte izrađivala „šokačke pregače“ i „pregače“. U skupinama Sunčica i Bubamara djeca su pripremala tradicionalna šokačka jela poput žganaca i kolača, a pripremljena jela kušali su polaznici obiju skupina.

Veoma sadržajan tjedan završen je plesačnicom. Toga dana Vrtić Ulice Eötvös posjetila je ravnateljica i odgajateljice Dječjeg vrtića „Cvrčak“ iz Belog Manastira, glavna direktorica

Svi zajedno

Centra jaslica i vrtića Mohačkog okruga Anita Hárach-Honvéd, predsjednik Hrvatske samouprave Mohača Vjekoslav Filaković te predstavnici Čitaonice mohačkih Šokaca – predsjednik Stipa Bubreg i počasni predsjednik Đuro Jakšić.

Vrtić Ulice Eötvös

U narodnoj nošnji

Kozarski Dom kulture ispunio se glasovima mještana jer je Hrvatska samouprava Kozara priredila svečanost u povodu Hrvatskoga dana. I mi iz kozarskog vrtića bili smo pozvani sudjelovati u programu. Pozvala sam bivše vrtićaše, koji su sad već učenici prvoga razreda. Četrnaestero djece i njihovih roditelja rado je prihvatilo poziv. S veseljem su ponovno obukli hrvatsku narodnu nošnju i prisjetili se onoga što su naučili prošle godine, dok su još pohađali vrtić.

Na Hrvatskom danu u Kozaru

Na pozornicu smo zakoračili uz brojalicu „Taši, taši, tanana...“, a zatim smo, uz pjesmu „Kruška, jabuka, grožđe“, prošli kroz improvizirana jesenska vrata. Plesali smo na melodiju „Keleruj, keleruj...“, a posebno su nas razveselila dva dječaka koji su samostalno recitirali pjesmice „Lopta, lopta, loptica...“ i „Djedin šešir“. Na kraju smo otpjevali i otplesali veselu koreografiju „Vesela je Šokadija“.

Ove godine imala sam veliku pomoć svoje kolegice Žofike Peho, koja također razumije i govori hrvatski jezik. Odmah se odazvala na

moju molbu i pomogla mi u pripremama. S radošću je prvi put i sama obukla hrvatsku narodnu nošnju.

Od srca zahvaljujem Hrvatskoj samoupravi Kozara, posebno predsjednici Anni Andresz – Hugiki, što su nas pozvali i lijepo ugostili. Zahvaljujem i roditeljima koji su doveli svoju djecu na probe i nastup. Hvala i mojoj voditeljici Ágnes Németh te kolegicama iz vrtića na pomoći i podršci u organizaciji. Bez njih ne bismo mogli ostvariti ovaj nastup. Tünde Andrić, odgajateljica u kozarskom narodnosnom vrtiću

ANDZABEG – U staroj gradskoj četvrti Ófalu u podrumu obitelji Hudák u Andzabegu (Érd) 12. prosinca 2025. održano je predstavljanje publikacije na mađarskom jeziku pod naslovom „A Pest környéki rácok története receptekben elmesélve”, što bi u slobodnom prijevodu glasilo „Povijest Raca u okolini Pešte ispričana receptima”.

Uz bogatu gastronomsku ponudu pripremljenih jela čiji se recepti nalaze u knjizi o publikaciji je govorio sastavljač knjige József Szilágyi. Za izdavanje publikacije pobrinula se Hrvatska samouprava Érda na čelu s predsjednicom Ági Hudák, koja je osigurala potrebna sredstva.

Brojni okupljeni uživali su u pripremljenim jelima, predstavljanju knjige, obiteljskim pričama i glazbi. Recepti potječu s Balkana i iz kuhinje Raca iz okolice Pešte, a pažljivo ih je odabrao József Szilágyi. Tom je prigodom pripremljeno i poznato racko pelin-vino Hrvata iz okolice Pešte.

Dušnok – Racko prelo

Od 5. do 7. veljače u Dušnoku se priređuje manifestacija Racko prelo. Uz razne zabavne sadržaje za djecu i odrasle, obrtničke radionice, kulturne programe i plesачnice već po tradiciji 7. veljače održat će se Dan rackih Hrvata. Program počinje u 16 sati otvorenjem Posjetiteljskog centra „Prošlost – sadašnjost – budućnost” u Ulici kralja Stjepana 2/b. Slijedi kulturni program u mjesnom Domu kulture u 18 sati uz nastup plesnih skupina KUD-a „Biser”, TS-a „Danubia” iz Čikuzde i Pjevačkoga zbora „Dušenici”. Hrvatski dan završit će plesачnicom uz domaći orkestar „Zabavna industrija”.

SUMARTON – Hrvatska samouprava Sumartona 31.

prosinca organizirala je ispraćaj Stare godine u Domu kulture. Silvestarski bal otvorili su plesачi Kulturno-umjetničkog društva „Sumarton” hrvatskim plesovima, a nakon toga slijedile su pozdravne riječi predsjednice Erike Vlašić Kapuvári te zabava. Za veselu zabavu glazbu je pružao „Gyemant Band”. Samouprava će prihode bala iskoristiti za razne programe u mjestu.

PEČUH – U produkciji koprivničkog kazališta Oberon i

HNK-a u Osijeku nastala je kazališna predstava „Zmajevi koji ne lete” prema istoimenom romanu za mlade Ivane Šojat u dramatizaciji i režiji Damira Mađarića. Predstava je 3. prosinca 2025. godine prikazana u Hrvatskom kazalištu Pečuh. Predstava na pitak, emotivan način obrađuje zapravo mučnu temu mladenačke ovisnosti o tzv. osvježivačima kao i temu obiteljskog rastrojstva i emocionalnog zlostavljanja. Premijera spomenute predstave bila je u listopadu 2021. godine.

KRIŽEVCI – U Križevcima je u organizaciji mjesne

hrvatske samouprave obilježeno Šibarovo. Mještane i goste pozdravila je predsjednica samouprave Ruža Hum. Nakon zajedničke večere uslijedilo je druženje. Događanju je nazočio i glasnogovornik Hrvata u Mađarskom parlamentu Jozo Solga.